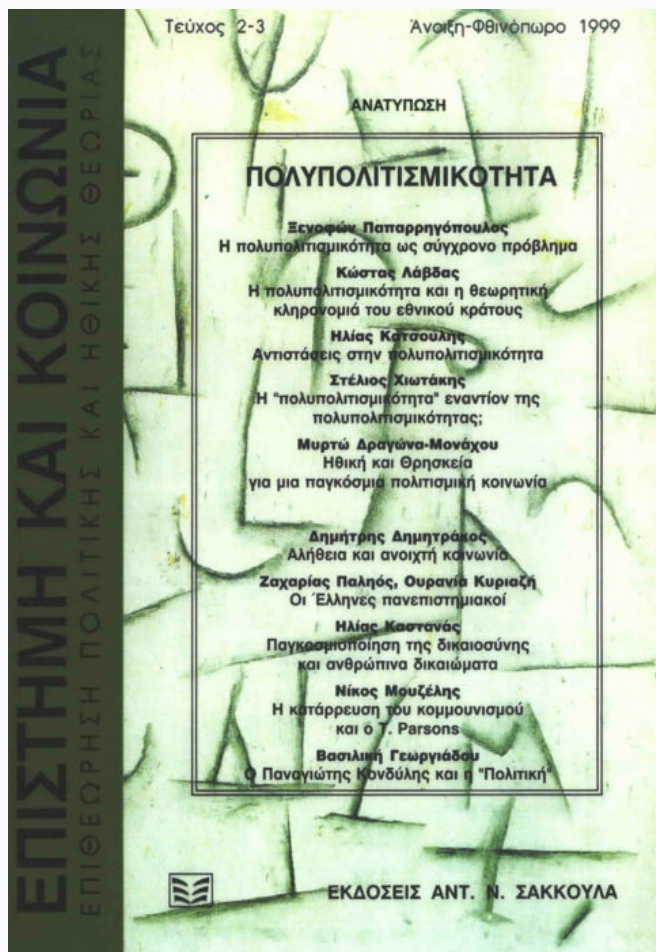

Επιστήμη και Κοινωνία: Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας

Τόμ. 2 (1999)

Τόμ. 2-3 (1999): Πολυπολιτισμικότητα

Γιάννης Σταυρακάκης (επιμ.) Φύση, Κοινωνία και Πολίτικη

B. Γ.

doi: [10.12681/sas.624](https://doi.org/10.12681/sas.624)

Copyright © 2015, B. Γ.

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Γ. Β. (2015). Γιάννης Σταυρακάκης (επιμ.) Φύση, Κοινωνία και Πολίτικη. *Επιστήμη και Κοινωνία: Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας*, 2, 295–296. <https://doi.org/10.12681/sas.624>

Action', 'Corporate Action', 'Modern Society' και 'The Mathematics of Social Action'. Ο συγγραφέας διακρίνει μεταξύ της κοινωνιολογικής και της οικονομολογικής αντίληψης της πολιτικής. Κάθε μια από αυτές τις αντιλήψεις έχει μια δική της ιδέα του ανθρώπου, που στην πρώτη περίπτωση συμπυκνώνεται στην έννοια του homo sociologicus και στη δεύτερη του homo economicus. Κατά τον Coleman η κοινωνιολογική έρευνα ενδιαφέρεται περισσότερο για τη λειτουργία συστημάτων και γι' αυτό συνήθως ερευνά στο μακροεπίπεδο. Αντίθετα, η οικονομική θεωρία ενδιαφέρεται περισσότερο για την ατομική συμπεριφορά και γι' αυτό ερευνά στο μικροεπίπεδο. Ο συνδυασμός της έρευνας στο μακρο- και μικροεπίπεδο είναι ο στόχος του μοντέλου μιας κοινωνικής θεωρίας που επιχειρεί να συγκροτήσει ο Coleman στο βιβλίο του αυτό. Ο ίδιος παρά την κριτική που ασκεί σε επιμέρους στοιχεία της οικονομικής θεωρίας της πολιτικής (Νέας Πολιτικής Οικονομίας), εντούτοις αναγνωρίζει την υπεροχή της έναντι της κοινωνιολογικής θεωρίας και γι' αυτό εντάσσει τη δική του έρευνα στο ευρύτερο πεδίο του μεθοδολογικού ατομισμού, που αποτελεί την επιστημολογική βάση της σχολής της ορθολογικής επιλογής (rational choice).

H.K.

Γιάννης Σταυρακάκης (επιμ.) *Φύση, Κοινωνία και Πολιτική*, Νήσος, Αθήνα, 1998 σελ. 470.

Ο πολυσέλιδος αυτός τόμος που κυκλοφόρησε στη σειρά Υλικά των Εκδόσεων *νήσος* επιχειρεί να προσφέρει στον έλληνα αναγνώστη μια όσο το δυνατόν πληρέστερη εποπτεία του πεδίου στο οποίο αρθρώνονται οι σχέσεις Φύσης, Κοινωνίας και Πολιτικής και έτσι καλύπτει ένα σημαντικό κενό στη σύγχρονη ελληνική βιβλιογραφία.

Στο πρώτο μέρος του τόμου ('φύση και κοινωνία στην πνευματική παράδοση του ανθρώπου') μπορεί κανείς να αναζητήσει μια σειρά παραθεμάτων από πρωτογενείς φιλοσοφικές, λογοτεχνικές και θρησκευτικές πηγές (από τον Ηράκλειτο και τον Πλάτωνα μέχρι τη Σχολή της Φραγκφούρτης). Η οργάνωση των παραθεμάτων ακολουθεί μια χαλαρή χρονολογική σειρά την οποία συμπληρώνει η θεματική ομοιογένεια κάθε ομάδας (αρχαιότητα, θρησκευτικές παραδόσεις, επιστημονική επανάσταση και ρομαντισμός, ριζοσπαστικές παραδόσεις και άμεσοι προάγγελοι του οικολογικού κινήματος). Στα

τέλη του εικοστού αιώνα ο στοχασμός του ανθρώπου πάνω στη φύση αποκτά έκδηλη πολιτική χροιά. Έτσι, στο δεύτερο τμήμα του βιβλίου παρουσιάζονται αντιπροσωπευτικά κείμενα από τα κυριότερα ρεύματα της σύγχρονης οικοπολιτικής σκέψης (κοινωνική οικολογία, οικοφεμινισμός, οικοσοσιαλισμός, βαθιά οικολογία, ιδεολογικός λόγος των πράσινων κομμάτων).

Αν τα δύο πρώτα τμήματα του βιβλίου έχουν τον χαρακτήρα της ανθολόγησης πρωτογενών κειμένων, τα δύο τμήματα που ακολουθούν απαρτίζονται από μια σειρά σύγχρονων αναλυτικών και κριτικών κειμένων που εξετάζουν τη διαπλοκή φύσης, κοινωνίας και πολιτικής υπό το πρίσμα των πλέον σύγχρονων θεωρητικών προσεγγίσεων. Έτσι η τρίτη ενότητα του βιβλίου (‘φύση και κοινωνική κατασκευή: από τις πρώτες προσεγγίσεις στην σύγχρονη συζήτηση’) περιλαμβάνει κείμενα των Καστοριάδη, Beck, Worster, κ.ά. Το τελευταίο τμήμα του τόμου επιστρέφει στο ζήτημα της πράσινης πολιτικής και ιδεολογίας. Επιχειρείται η προσέγγιση των σημαντικότερων εκφάνσεων του πολιτικού αυτού φαινομένου: της ιστορίας του περιβαλλοντικού και του οικολογικού κινήματος, της ανάπτυξης του πράσινου κομματικού φαινομένου, της πράσινης οικοπολιτικής σκέψης και ιδεολογίας. Στο τμήμα αυτό περιλαμβάνονται κείμενα των Rootes, Eckersley, Dalton και Λουλούδη.

Το βιβλίο αυτό αποτελεί μια προσεγμένη επιλογή κειμένων από όλη, σχεδόν, την ιστορία της οικολογικής σκέψης, ενώ ο εμβριθής πρόλογος του επιμελητή βοηθά τον έλληνα αναγνώστη να προσεγγίσει μία προβληματική που ακόμη και σήμερα δεν του είναι όσο όφειλε οικεία.

B.G.

Νίκος Δεμερτζής, *Ο Λόγος του Εθνικισμού: Αμφίσημο σημασιολογικό πεδίο και σύγχρονες τάσεις*. Σάκκουλας, Αθήνα, 1996, 495 σελ.

Στο βιβλίο αυτό ο εθνικισμός αναλύεται ως: α) μια πολιτική ιδεολογία της νεωτερικότητας που νομιμοποιεί μεταπαραδοσιακούς τρόπους κυριαρχίας, β) ένα σχεσιακό φαινόμενο, με την έννοια ότι κάθε εθνικισμός αναδύεται και αναπτύσσεται μέσα από και εξαιτίας της σχέσης του με άλλους εθνικισμούς, γ) ένας συναρθρωτικός πολιτικός λόγος που συνδυάζει διαφορετικούς ιδεολογικούς λόγους υπό την αιγίδα του ‘έθνους’, το οποίο είναι τελικά ένα ‘άδειο σημαίνον’.

Τονίζεται ιδιαίτερα ότι είναι ο εθνικισμός που θέτει και θεσμίζει το έθνος